

Vi lär oss om: Skog

Filmens innehåll

I den här filmen ska vi lära oss om skog, som är en av jordens största naturtyper. Vi börjar med att gå igenom vad skog egentligen är, för det består av mycket mer än bara träd!

Skogen är en mycket viktig resurs för oss på flera sätt, framförallt för klimatet men även ekonomiskt. Skogen tar hand om en del av den koldioxid som vi släpper ut när vi förbränner fossila bränslen. Vi lär oss om de skikt som skogen är uppbyggd av. Dessutom tittar vi närmare på några av de skogstyper som finns samt vilka växter och djur vi hittar där. Varför ändrar löven färg på hösten? Det får vi också reda på.

Det här är en film för mellan- och högstadielärover när de läser om "livsmiljöer" i ämnet geografi, samt "natur och samhälle" i ämnet biologi.

Undervisningen ska behandla följande centrala innehåll enligt läroplan:

Biologi (åk 4–6)

Natur och samhälle

- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling. Ekosystemtjänster, till exempel nedbrytning, pollinering och rening av vatten och luft.
- Djurs, växters och andra organismers liv. Fotosyntes, förbränning och ekologiska samband och vilken betydelse kunskaper om detta har, till exempel för jordbruk och fiske.

Biologi (åk 7–9)

Natur och samhälle

- Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling.
- Lokala ekosystem och hur de kan undersökas utifrån ekologiska frågeställningar. Sambanden mellan populationer och tillgängliga resurser i ekosystem. De lokala ekosystemen i jämförelse med regionala eller globala ekosystem.

Geografi (åk 4–6)

Livsmiljöer

- Jordens naturresurser, till exempel vatten, odlingsmark, skogar och fossila bränslen. Var på jorden olika resurser finns och vad de används till. Vattnets betydelse, dess fördelning och kretslopp.

Filmfakta

Ämne: Biologi, Geografi

Ålder: Från 10 år (M, H)

Speltid: 14 minuter

Svenskt tal med svensk text

Produktion: Solfilm Media

Filmen är indelad i kapitel:

- Inledning (00:00–01:00)
- Vad är skog? (01:01–03:18)
- Varför är skogen viktig? (03:19–05:19)
- Barrskogen (05:20–07:03)
- Lövskogen (07:04–09:05)
- Regnskogen (09:06–12:19)
- Sammanfattning (12:20–SLUT)

Inlärningsmål:

Att eleven fördjupar sin kunskap om naturtypen skog.

Vi lär oss om: Skog

Innan filmen

Vad vet vi?

Låt eleverna först fundera ensamma kring vad en skog är för något. Vad kännetecknar en skog? Låt eleverna diskutera två och två eller i grupper om vad de kommer fram till. Gör till sist en gemensam tankekarta på er whiteboard eller med ett digitalt verktyg där ni sammanfattar det eleverna tänker kring vad en skog är för något.

Gissa ordet

Låt eleverna först själva och sedan i par försöka förklara följande begrepp:

urskog	fotosyntesen
glukos	biologisk mångfald
barrskog	lövskog
regnskog	skogsskövling
skogsavverkning	

Diskutera gemensamt era förklaringar samt skriv upp det ni kommer fram till på klassrummets whiteboard/digitala verktyg, för att gå igenom igen efter filmen.

Diskussionsfrågor

Det är viktigt att läraren/ledaren förbereder övningarna kring filmen och funderar igenom hur diskussioner och svar ska hanteras. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar. Anpassa gärna materialet och fördela eventuellt frågorna bland grupperna. Följande frågor är indelade i kapitelordning.

Inledning (00:00–01:00)

- Vad är en naturtyp?

Vad är skog? (01:01–03:18)

- Vad består skog av?
- Hur mycket skog finns det på jorden?
- Vilka är de största skogstyperna?
- Var trivs de olika skogstyperna?
- Man kan dela upp skogen i olika skikt. Vilka då?
- Vad är en urskog?

Varför är skogen viktig? (03:19–05:19)

- I filmen säger man att skogen är en viktig resurs. Varför är den det? Ge några exempel.
- Varför liknas skogen med våra lungor?
- Beskriv hur fotosyntesen fungerar.
- Vad är koldioxid?
- Vilken är den kemiska beteckningen för vatten?
- Vad är glukos? Vad används det till?
- I filmen säger man att skogen är viktig för att bevara den biologiska mångfalden. Vad menas med det tror du?
- Vad kan vi använda skogen till? Ge några exempel.

Barrskogen (05:20–07:03)

- Var på jorden hittar vi barrskog främst? Varför tror du att de finns just där?
- Vad är barrskogsbältet för något?
- Vad är ett annat namn för barrskogsbältet?
- Vad är kottar för något?
- Ge några exempel på olika barrträd.
- Vilka typer av djur trivs i barrskogen?

Lövskogen (07:04–09:05)

- Var på jorden hittar vi lövskog främst? Varför tror du att de finns just där?
- Ge några exempel på olika lövträd.
- Beskriv vad som händer med lövträden på hösten.
- Vilka typer av djur trivs i lövskogen?
- Vad är vårväxter? Kan du ge några exempel på vårväxter?

Regnskogen (09:06–12:19)

- Det finns två olika typer av regnskog, vilka är de och vad skiljer dem åt?
- Ungefär hur mycket regnar det i en regnskog?
- Vilka typer av djur och växter trivs i regnskogen?
- Mycket av det vi äter kommer ifrån regnskogen. Kan du ge några exempel?
- Varför skövlar man – hugger ner – regnskogen?
- När regnskogen skövlas påverkas hela jorden, på vilka sätt?
- **Sammanfattning (12:20–SLUT)**
- Vad tyckte du om filmen?
- Vad har du lärt dig efter att ha sett filmen?

Vi lär oss om: Skog

Efter filmen

Vad visste vi?

Gå igenom sammanfattningen från "vad vet vi" som skrevs innan filmen och kontrollera vad ni visste då och vad ni vet nu. Undersök om det är något ni fortfarande är osäkra på och måste undersöka vidare.

Gissa ordet

Gå igenom orden under "gissa ordet" som skrevs innan filmen och kontrollera om ni nu förstår vad begreppen betyder, eller om ni måste undersöka vidare.

Andra typer av skog

Barrskog, lövskog och regnskog är de största skogstyperna som vi har på jorden, men det finns fler! Dela upp klassen i mindre grupper. Låt grupperna leta reda på andra typer av skog, till exempel:

- buskskog
- mangroveskog
- galleriskog
- torrskog

Arbetet kan svara på frågor som:

- vilka djur- och växtarter lever i skogen?
- var på jorden finns skogen?
- i vilket eller vilka klimat växer skogen?
- hur används skogen av oss människor?

Låt eleverna leta reda på mer information med hjälp av internet, böcker och tidskrifter. Uppmuntra gärna eleverna till att vara kreativa gällande hur de sedan vill presentera sitt arbete för resten av klassen. Ett förslag är att varje grupp presenterar sitt arbete för resten av gruppen med hjälp av en poster.

Efter varje presentation kan klassen diskutera tillsammans och få ställa eventuella följdfrågor.

Fantasiskog – för en yngre målgrupp

Vad vill du ha för skog? Tilldela varje elev ett A4-papper och låt de fantasera fram en egen skog! De får bestämma själva hur den ska se ut, var den växer och vilka som bor där. De ritar/målar hur de vill att skogen ser ut och berättar sedan om sin skog för resten av klassen. När alla elever har visat upp sin skog kan ni sätta upp bilderna i klassrummet så att ni kan inspireras av era fantasiskogar.

Sveriges skogar

Låt eleverna undersöka mer kring vår svenska skog. Dela upp klassen i mindre grupper. Låt varje grupp göra research och svara på en fråga, t.ex.:

- Vilka är de vanligaste träden i Sverige och hur ser de ut?
- Vilka är de vanligaste djuren i våra svenska skogar och vilka egenskaper har de?
- Vilka regler finns kring skogsavverkning i Sverige?
- Vilka slags produkter är gjorda av material från den svenska skogen?
- Ge exempel på vilka fritidsaktiviteter vi använder skogen till?

Presentation för yngre: Varje grupp skapar en egen A3-poster som med t.ex. faktarutor och bilder visar svaret på frågan. Sedan presenterar alla grupper det de har kommit fram till inför klassen.

Presentation för äldre: Varje grupp håller en presentation inför klassen med hjälp av t.ex. ett digitalt presentationsverktyg. Efter varje presentation kan klassen diskutera tillsammans och få ställa eventuella följdfrågor.

Skogsskövling utomlands – för en äldre målgrupp

I Sverige är det lag på att man måste plantera ny skog om man hugger ner skog. Men så är det inte överallt. Dela in klassen i grupper om tre eller fyra elever. Låt de ta reda på mer om skogsavverkning/skogsskövling i andra länder, som:

- Brasilien
- USA
- Kina
- Indien
- Demokratiska republiken Kongo
- Indonesien
- Finland

Arbetet ska svara på:

- vilka lagar och regler finns kring skogsavverkning i landet?
- varför avverkar man skog här?
- vilka är det som avverkar skogen?
- vilken påverkan har skogsskövlingen på naturen, klimatet, djuren, växterna och människorna som bor i området?

Informationen kan de leta fram genom att använda internet, böcker, tidskrifter och filmer. Uppmuntra gärna eleverna till att vara kreativa gällande hur de sedan vill presentera sitt arbete för resten av klassen. Efter varje presentation kan klassen diskutera tillsammans kring hur länderna skiljer sig åt från Sverige.